

ETTEVÕTETE MAKSEKÄITUMINE

2009/2010 esimesel poolaastal
Maksehäireregistri statistika põhjal

14. september 2010. a.

Sisukord

Sissejuhatus	3
Maksehäireregistri statistikas kasutatud valimi põhimõtted ja iseloomustus	4
Ettevõtete jagunemine Krediidiinfo krediidi hinnangu alusel	7
Maksehäirete ja maksuvõlgadega ettevõtete arvu muutus tegevusalati,	10
Maksehäirete ja maksuvõlgadega ettevõtete kasv/kahanemine tegevusalati;	12
Maksehäirete ja maksuvõlgadega ettevõtete arvu muutus maakonniti,	13
Maksehäirete ja maksuvõlgade summa muutus tegevusalati	15
Maksehäirete ja maksuvõlgadega ettevõtete arvu muutus ettevõtte suuruse järgi ...	17

Sissejuhatus

AS Krediidiinfo Maksehäireregistri statistika eesmärgiks on jälgida Eesti ettevõtete maksekäitumist ning sellest lähtuvalt reguleerida ettevõtete krediidihindamise metoodikat, et võimaldada otsuste tegijatele kvaliteetset krediidualast informatsiooni.

Käesolevas väljaandes võrreldakse Eestis aktiivselt tegutsevate ettevõtete maksekäitumist 2009. ja 2010. a esimesel poolaastal tegevusalade, maakondade ja ettevõtete suuruse lõikes. Maksehäireregistri statistika põhineb Ametliku Maksehäireregistri ning Maksu- ja Tolliameti andmetel.

Ametlik Maksehäireregister on AS Krediidiinfo hallatav register, mis sisaldab viivitusse jäänud makseid nii ettevõtete kui ka eraisikute kohta. Maksehäire on laenusaja poolt rahalise kohustuse täitmata jätmise rohkem kui 45 päeva arvates maksetähtpäevale järgnevast päevast. Maksehäireks loetakse võlgnevust alates 500 kroonist koos intresside ja viivistega. Maksuvõlgade osas on Maksehäireregistri statistikasse kaastatud võlad alates 10 000 kroonist.

Maksehäireregistri statistikas kasutatud valimi põhimõtted ja iseloomustus

Maksehäireregistri statistikas võrreldakse Eestis aktiivselt tegutsevate ettevõtete maksekäitumist 2009. ja 2010. a esimesel poolaastal.

Aktiivselt tegutsevaks ettevõtteks on loetud neid ettevõtteid, mis on äriregistrile esitanud viimase(d) majandusaasta aruande(d), on jätkuvalt tegutsevad majandusüksused (v.a. likvideerimisel või sundlõpetamisel olevad, pankrotistunud või äriregistrist kustutatud ettevõtted), määratlenud ühingu põhitegevusala ja näidanud viimasel aruandeperioodil müügitulusid.

Valimisse kaasatud ettevõtted jaotati järgmiste tunnuste alusel:

- põhitegevusala,
- asukoht,
- ettevõtte suurus.

Aktiivsete ettevõtete maksekäitumise statistika 2009. ja 2010. a esimese poolaasta valimi suuruseks kujunes 48 589 ettevõtet.

Ettevõtete jaotumine valimis tegevusalati

Ettevõtete liigitamiseks tegevusaladesse kasutati EMTAK 2008 (Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator 2008) esimese taseme jaotust.

EMTAK kood	Tegevusala	Ettevõtete arv	Osakaal, %
A	Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	1 951	4,0
B, C	Mäetööstus ja töötlev tööstus	5 000	10,3
D	El.energia-, gaasi, auru ja õhuga varustamine	179	0,4
E	Veevarustus; kanalisatsioon; jäätmekäitlus	222	0,5
F	Ehitus	6 677	13,7
G	Hulgi- ja jaekaubandus	10 923	22,5
H	Veondus ja laondus	3 606	7,4
I	Majutus ja toitlustus	1 632	3,4
J	Info ja side	2 018	4,2
K	Finants- ja kindlustustegevus	742	1,5
L	Kinnisvaraalne tegevus	4 311	8,9
M	Kutse-, teadus- ja tehnikaalne tegevus	6 884	14,2
N	Haldus- ja abitegevused	2 536	5,2
R, S	Teenindavad tegevused; kunst, meelelahutus	1 908	3,9
	Kõik ettevõtted valimis	48 589	100,0

Valimist jäeti välja järgmised tegevusalad: O (avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus), P (haridus), Q (tervishoid ja sotsiaaltoetamine), T (kodumajapidamiste kui tööandjate tegevus; kodumajapidamiste oma tarbeks mõeldud eristamata kaupade tootmine ja teenuste osutamine) ja U (eksterritoriaalsete organisatsioonide ja üksuste tegevus).

Ettevõtete jaotumine valimis maakonniti

Maakond	Ettevõtete arv	Osakaal, %
Harjumaa	29 204	60,1
Hiiumaa	276	0,6
Ida-Virumaa	2 427	5,0
Jõgevamaa	655	1,3
Järvamaa	708	1,5
Läänemaa	644	1,3
Lääne-Virumaa	1 582	3,3
Põlvamaa	613	1,3
Pänumaa	2 714	5,6
Raplamaa	967	2,0
Saaremaa	982	2,0
Tartumaa	5 203	10,7
Valgamaa	662	1,4
Viljandimaa	1 180	2,4
Võrumaa	772	1,6
Kõik ettevõtted valimis	48 589	100,0

Ettevõtete jaotumine valimis suuruse järgi

Ettevõtete suuruse määramiseks kasutati töötajate arvu, mida erinevad majandusstatistilised väljaanded kasutavad suuruskriteeriumina kõige sagedamini.

Suurusklass	Töötajate arv	Kokku	Osakaal, %
Mikroettevõtted	vähem kui 10	42 259	87,0
Väikeettevõtted	10-49	5 149	10,6
Keskised ettevõtted	50-249	1 046	2,2
Suurettevõtted	250 ja enam	135	0,3
Kõik ettevõtted valimis		48 589	100,0

Ettevõtete jagunemine Krediidiinfo krediidiinnangu alusel

Krediidiinfo krediidiinnang baseerub lühi- ja pikaajalise maksejõuetuse tõenäosuse arvutusel – see on lühiajalise ja pikaajalise maksejõuetuse tõenäosusprotsentide lihtsustatud väljund. Lühi- ja pikaajaline maksejõuetuse tõenäosus ennustab, kui suur on tõenäosus, et ettevõtte jätab arved maksmata ehk kui suur on risk, et ettevõtte muutub lühi- või pikaajaliselt maksejõuetuks.

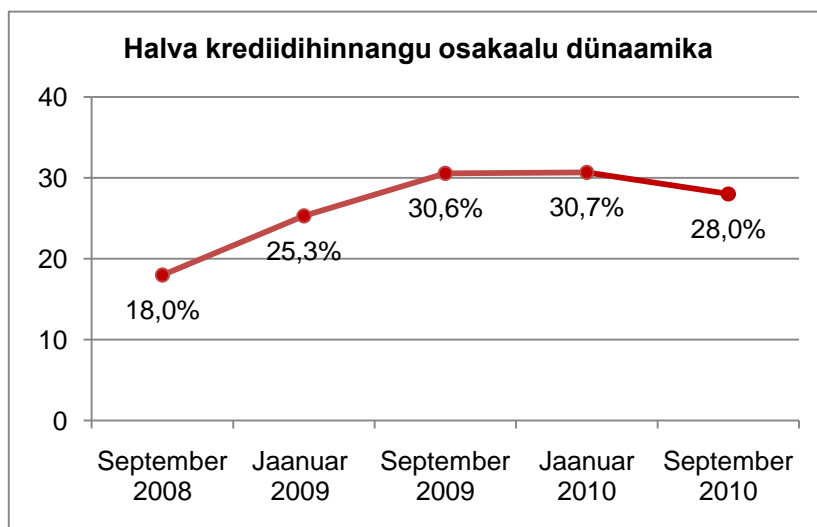
Lühiajaliselt maksejõuetuks loetakse ettevõtteid, mille tähtaja ületanud võlgade keskmine pikkus on vähem kui 120 päeva, teisisõnu on need ajutiste makseraskustega ettevõtted. Pikaajaliselt maksejõuetuks loetakse ettevõtteid, mille tähtaja ületanud võlgade keskmine pikkus on rohkem kui 120 päeva. Pikaajaliselt maksejõuetu ettevõtte on pankrotiohus ettevõtte.

Ettevõtte krediidiinnang on halb, kui selle pikaajaline maksejõuetuse tõenäosus on lubatud normist suurem. Olulisteks näitajateks maksjõuetuse tõenäosuse arvutamisel on maksehäiretele ja maksuvõlgadele lisaks ka ettevõtte juhi taust, finantsinfo ning tegevusala.

Krediidiinnangu andmiseks on ettevõtted jagatud kaheks:

- 1) hea krediidiinnanguga ettevõtted – krediit aktsepteeritav,
- 2) halva krediidiinnanguga ettevõtted – krediit mitteaktsepteeritav.

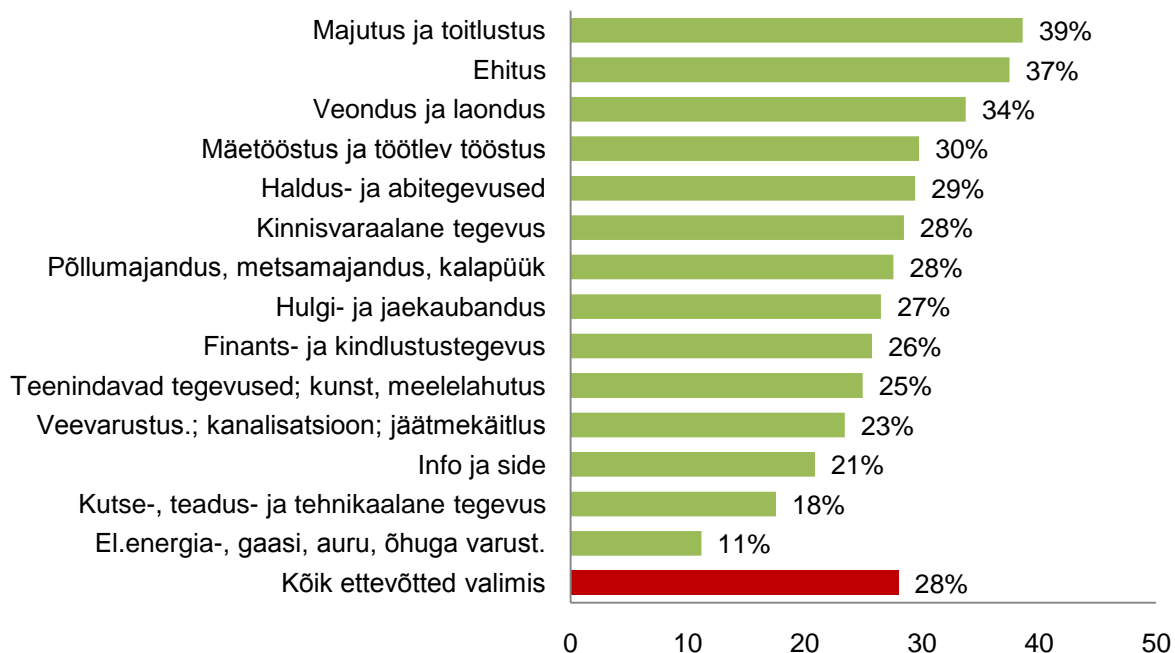
Maksehäireregistri statistika valimisse kaasatud ettevõtted jaotusid erinevatel vaatlusperioodidel halva krediidiinnangu alusel järgmiselt:

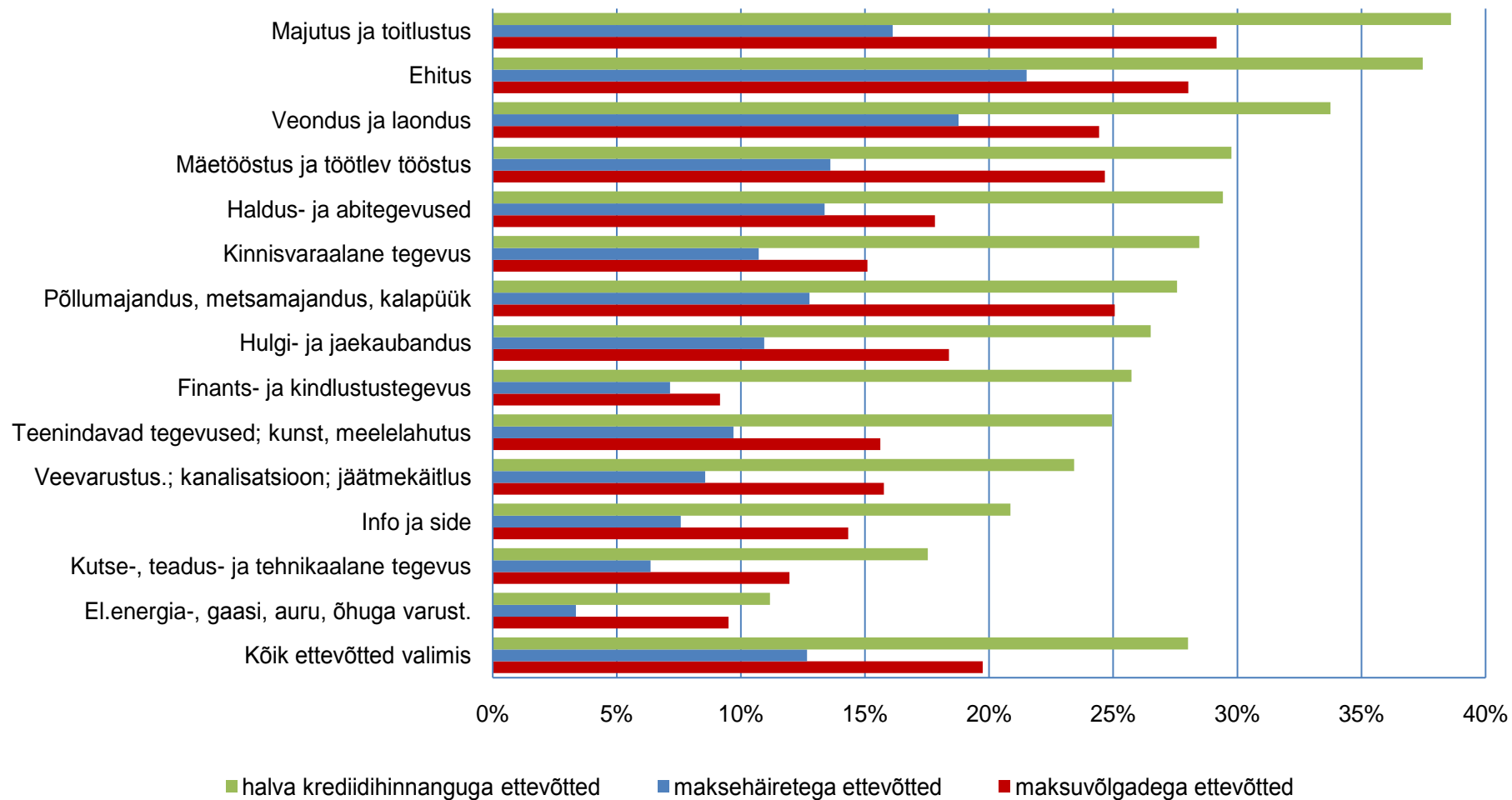
Ettevõtted krediidi hinnangu alusel tegevusalade lõikes,
2010. a septembri seisuga

Tegevusala	Hea	Halb	Kokku	Hea	Halb	Kokku
	ettevõtete arv			osakaal tegevusalas, %		
Põllumajandus, metsamajandus, kalapüük	1 413	538	1 951	72,4	27,6	100,0
Mäetööstus ja töötlev tööstus	3 512	1 488	5 000	70,2	29,8	100,0
El.energia-, gaasi, auru, õhuga varust.	159	20	179	88,8	11,2	100,0
Veevarustus.; kanalisatsioon; jäätmekäitlus	170	52	222	76,6	23,4	100,0
Ehitus	4 175	2 502	6 677	62,5	37,5	100,0
Hulgi- ja jaekaubandus	8 027	2 896	10 923	73,5	26,5	100,0
Veondus ja laondus	2 389	1 217	3 606	66,3	33,7	100,0
Majutus ja toitlustus	1 002	630	1 632	61,4	38,6	100,0
Info ja side	1 597	421	2 018	79,1	20,9	100,0
Finants- ja kindlustustegevus	551	191	742	74,3	25,7	100,0
Kinnisvaraalane tegevus	3 084	1 227	4 311	71,5	28,5	100,0
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	5 677	1 207	6 884	82,5	17,5	100,0
Haldus- ja abitegevused	1 790	746	2 536	70,6	29,4	100,0
Teenindavad tegevused; kunst, meelelahutus	1 432	476	1 908	75,1	24,9	100,0
Kõik ettevõtted valimis	34 978	13 611	48 589	72,0	28,0	100,0

Halva krediidi hinnanguga ettevõtete osakaal tegevusalas,
2010. a septembrikuu seisuga

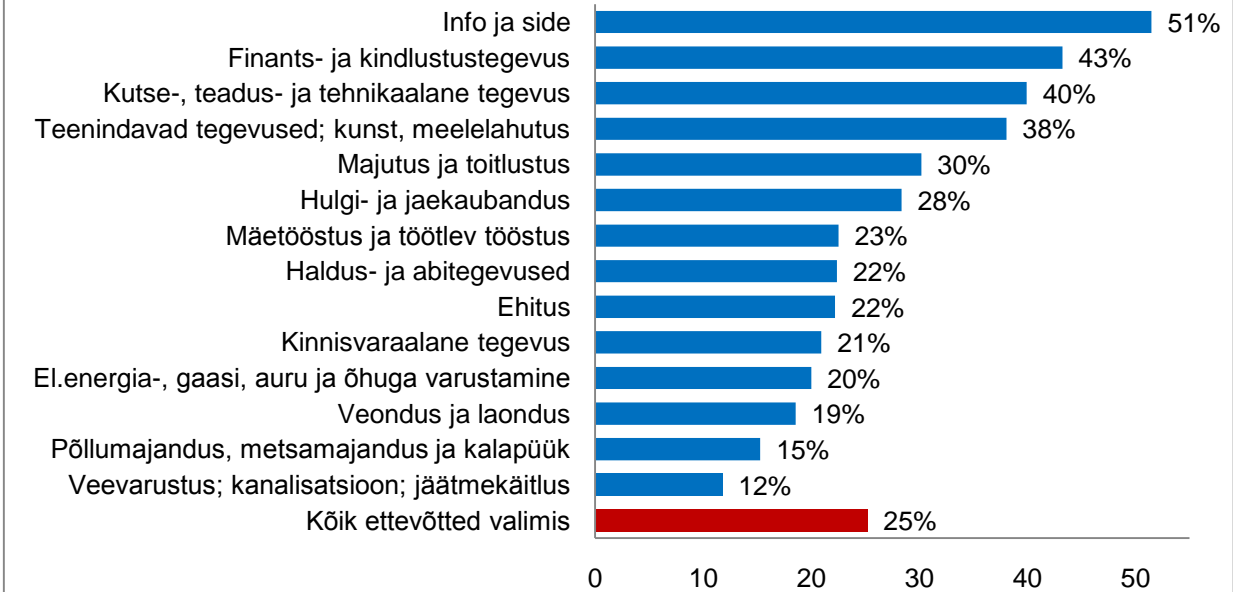
Halva krediidihinnangu, maksuvõlgade ja maksehäiretega ettevõtete osakaalud tegevusalati

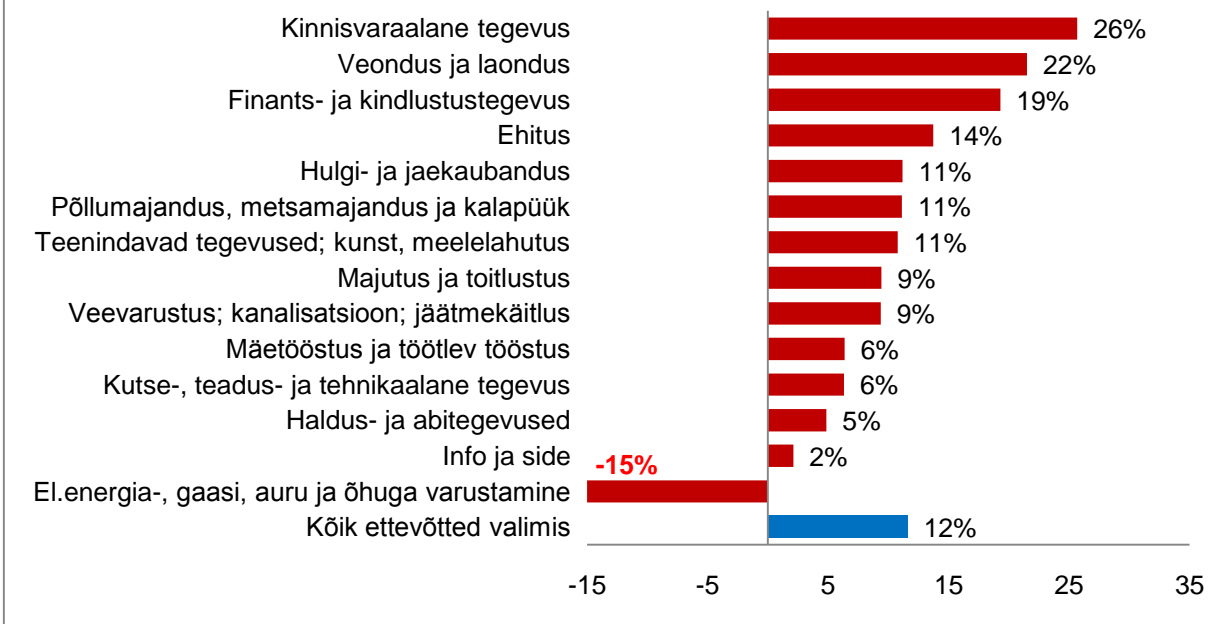
**Maksehäirete ja maksuvõlgadega ettevõtete arvu muutus tegevusalati,
2009/2010 esimesel poolaastal**

Tegevusala	Maksehäiretega ettevõtteid			Maksuvõlgadega ettevõtteid		
	I pa		Muutus, %	I pa		Muutus, %
	2009	2010		2009	2010	
Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	216	249	15,3	440	489	11,1
Mäetööstus ja töötlev tööstus	555	680	22,5	1 159	1 233	6,4
El.energia-, gaasi, auru ja õhuga varustamine	5	6	20,0	20	17	-15,0
Veevarustus; kanalisatsioon; jäätmekäitlus	17	19	11,8	32	35	9,4
Ehitus	1 175	1 436	22,2	1 645	1 871	13,7
Hulgi- ja jaekaubandus	931	1 195	28,4	1 806	2 008	11,2
Veondus ja laondus	571	677	18,6	725	881	21,5
Majutus ja toitlustus	202	263	30,2	435	476	9,4
Info ja side	101	153	51,5	283	289	2,1
Finants- ja kindlustustegevus	37	53	43,2	57	68	19,3
Kinnisvaraalane tegevus	382	462	20,9	518	651	25,7
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	313	438	39,9	774	823	6,3
Haldus- ja abitegevused	277	339	22,4	431	452	4,9
Teenindavad tegevused; kunst, meelelahutus	134	185	38,1	269	298	10,8
Kõik ettevõtted valimis	4 916	6 155	25,2	8 594	9 591	11,6

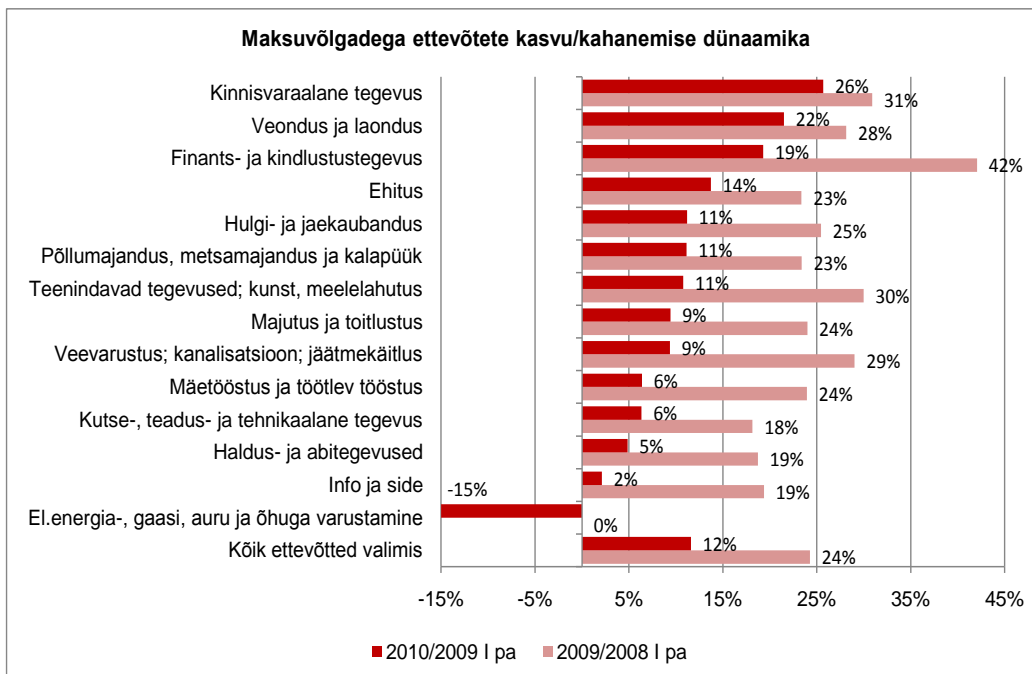
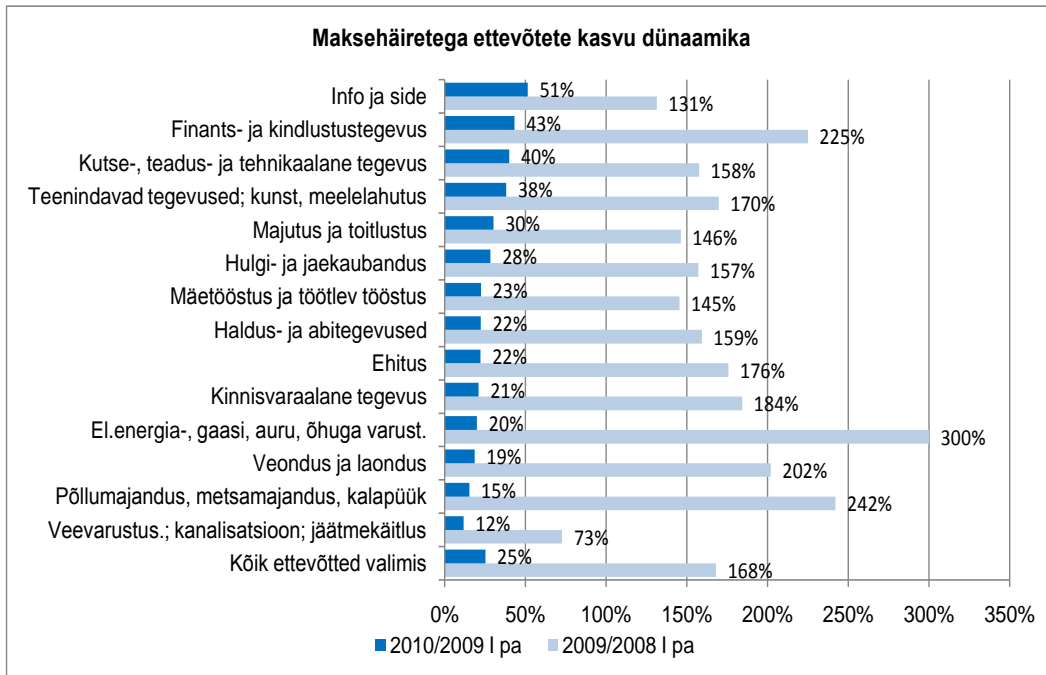
Maksehäiretega ettevõtete arvu muutus tegevusalati, 2010.a esimesel poolaastal

Maksuvõlgadega ettevõtete arvu muutus tegevusalati, 2010. a esimesel poolaastal

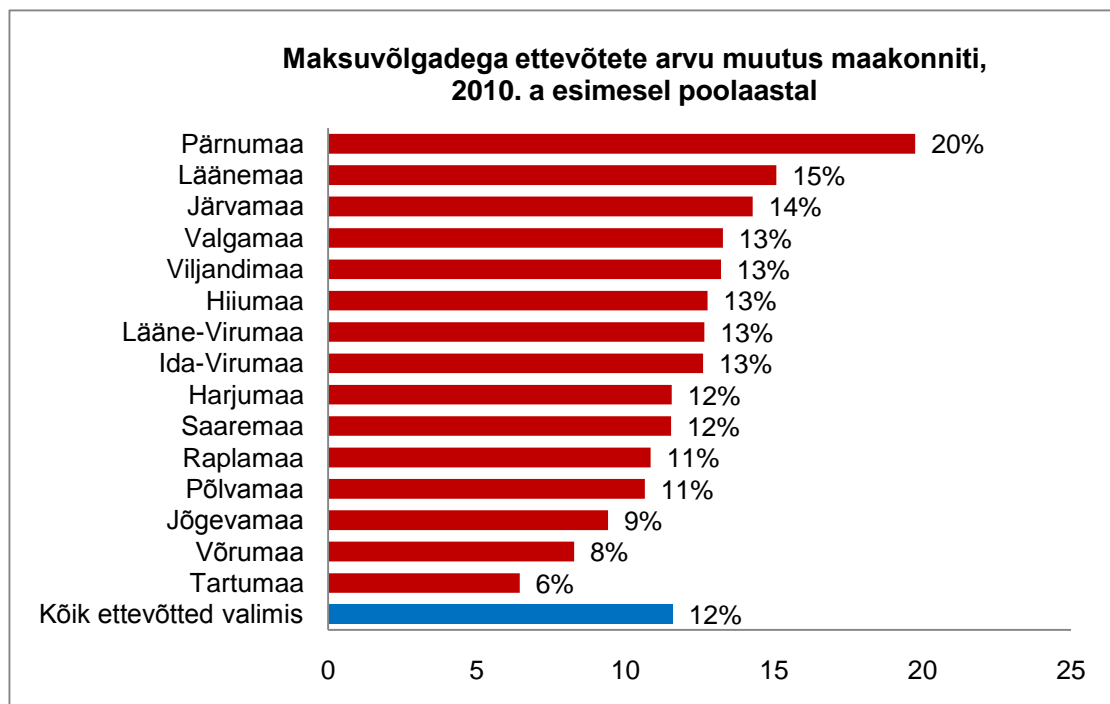
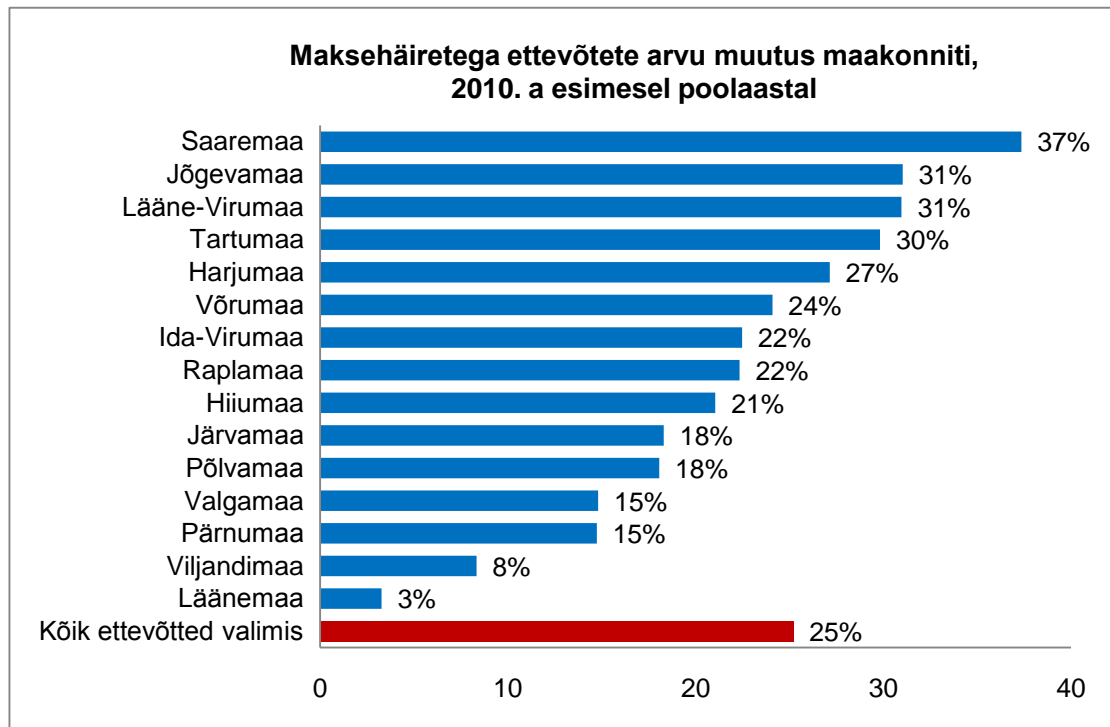

Maksehäirete ja maksuvõlgadega ettevõtete kasv/kahanemine tegevusalati; 2010/2009 ja 2009/2008 esimesel poolaastal

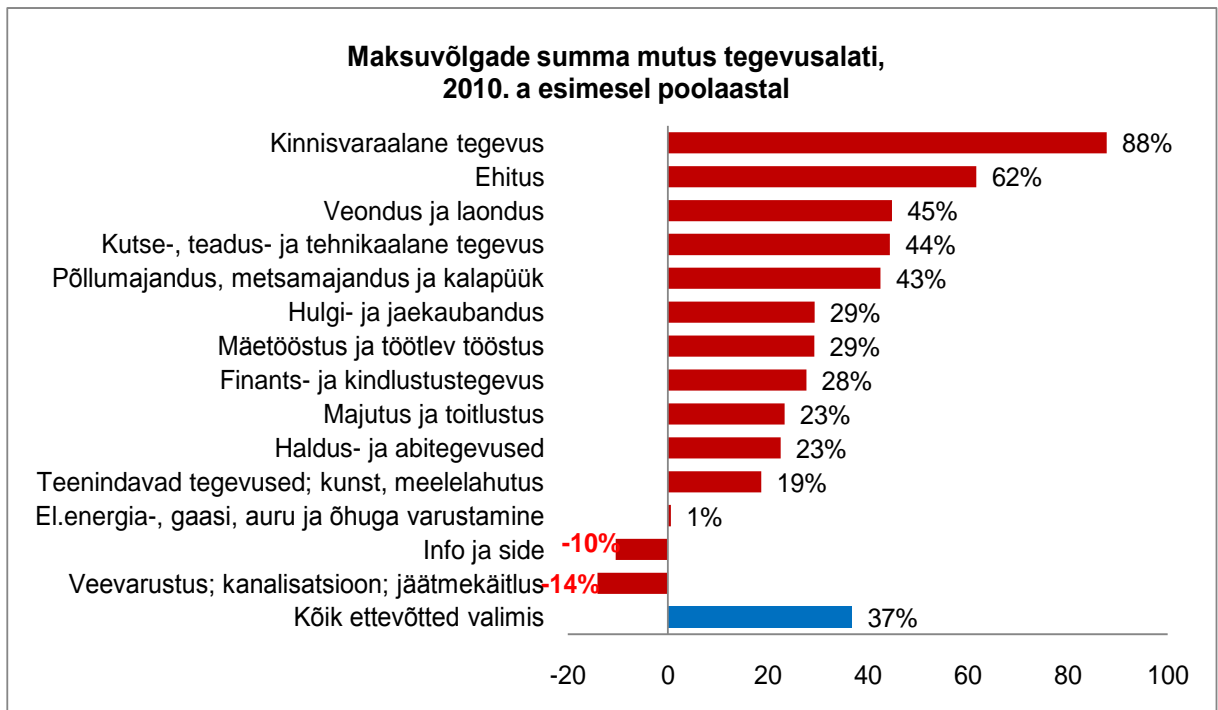
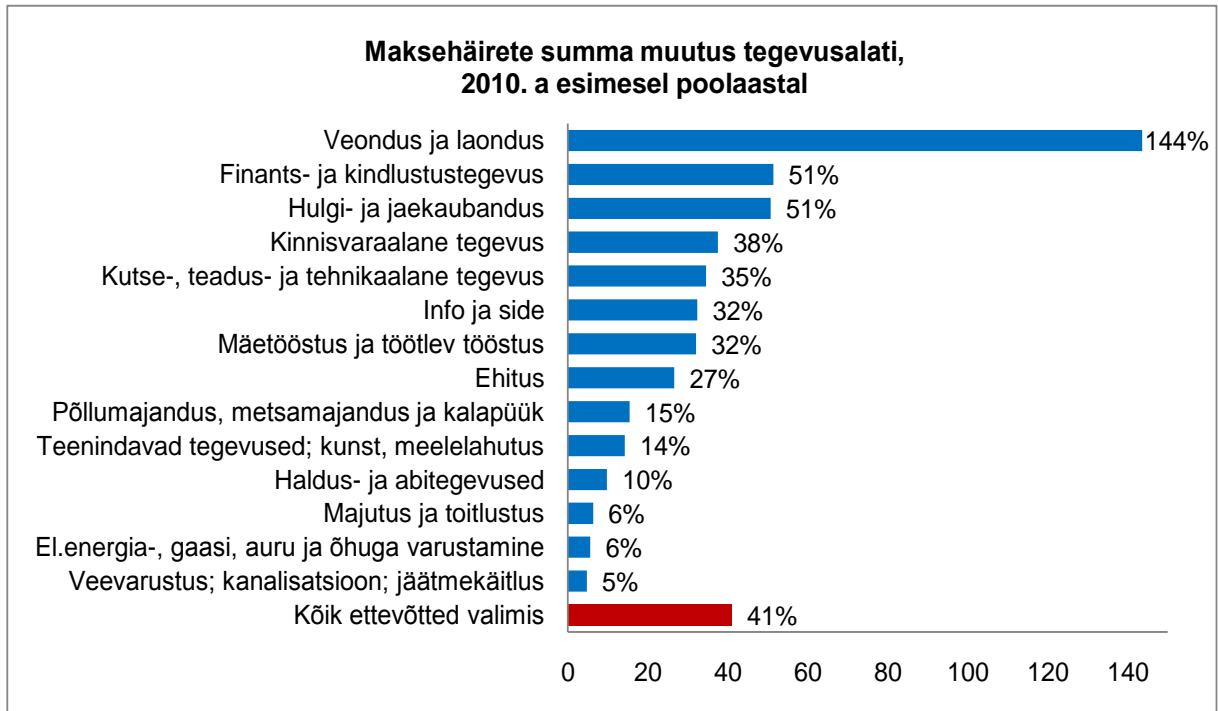
Maksehäirete ja maksuvõlgadega ettevõtete arvu muutus maakonniti, 2009/2010 esimesel poolaastal

Maakond	Maksehäiretega ettevõtteid			Maksuvõlgadega ettevõtteid		
	I pa		Muutus, %	I pa		Muutus, %
	2009	2010		2009	2010	
Harjumaa	2 818	3 583	27,1	4 853	5 414	11,6
Hiiumaa	19	23	21,1	47	53	12,8
Ida-Virumaa	347	425	22,5	523	589	12,6
Jõgevamaa	58	76	31,0	138	151	9,4
Järvamaa	71	84	18,3	133	152	14,3
Läänemaa	61	63	3,3	126	145	15,1
Lääne-Virumaa	155	203	31,0	316	356	12,7
Põlvamaa	72	85	18,1	122	135	10,7
Pärnumaa	319	366	14,7	491	588	19,8
Raplamaa	94	115	22,3	175	194	10,9
Saaremaa	83	114	37,3	182	203	11,5
Tartumaa	523	679	29,8	976	1 039	6,5
Valgamaa	81	93	14,8	128	145	13,3
Viljandimaa	132	143	8,3	227	257	13,2
Võrumaa	83	103	24,1	157	170	8,3
Kõik ettevõtted valimis	4 916	6 155	25,2	8 594	9 591	11,6

Maksehäirete ja maksuvõlgade summa muutus tegevusalati (tuh. kr),
2009/2010 esimesel poolaastal

Tegevusala	Maksehäirete summa			Maksuvõlgade summa		
	I pa		Muutus, %	I pa		Muutus, %
	2009	2010		2009	2010	
Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	168 169	194 217	15,5	104 964	149 636	42,6
Mäetööstus ja töötlev tööstus	201 067	265 486	32,0	328 659	425 054	29,3
El.energia-, gaasi, auru ja õhuga varustamine	87	92	5,6	37 222	37 450	0,6
Veevarustus; kanalisatsioon; jäätmekäitlus	2 781	2 913	4,7	11 936	10 257	-14,1
Ehitus	411 563	521 149	26,6	222 806	360 348	61,7
Hulgi- ja jaekaubandus	285 309	429 933	50,7	403 919	522 500	29,4
Veondus ja laondus	192 383	468 639	143,6	129 955	188 210	44,8
Majutus ja toitlustus	67 960	72 264	6,3	80 376	99 172	23,4
Info ja side	12 076	15 986	32,4	56 696	50 792	-10,4
Finants- ja kindlustustegevus	17 202	26 043	51,4	16 428	20 979	27,7
Kinnisvaraalane tegevus	974 240	1 339 583	37,5	109 536	205 680	87,8
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	50 081	67 400	34,6	67 936	98 127	44,4
Haldus- ja abitegevused	128 898	141 531	9,8	98 109	120 249	22,6
Teenindavad tegevused; kunst, meelelahutus	15 202	17 367	14,2	27 249	32 335	18,7
Kõik ettevõtted valimis	2 527 019	3 562 602	41,0	1 695 791	2 320 789	36,9

Maksehäirete ja maksuvõlgadega ettevõtete arvu muutus ettevõtte suuruse järgi, 2009/2010 esimesel poolaastal

Suurusklass	Töötajate arv	Maksehäiretega ettevõtteid		
		I pa		Muutus, %
		2009	2010	
Mikroettevõtted	vähem kui 10	4 215	5 257	24,7
Väikeettevõtted	10-49	589	769	30,6
Keskised ettevõtted	50-249	99	114	15,2
Suurettevõtted	250 ja enam	13	15	15,4
Kõik ettevõtted valimis		4 916	6 155	25,2

Suurusklass	Töötajate arv	Maksuvõlgadega ettevõtteid		
		I pa		Muutus, %
		2009	2010	
Mikroettevõtted	vähem kui 10	7 048	7 885	11,9
Väikeettevõtted	10-49	1 342	1 514	12,8
Keskised ettevõtted	50-249	192	178	-7,3
Suurettevõtted	250 ja enam	12	14	16,7
Kõik ettevõtted valimis		8 594	9 591	11,6

